

ŞANLIURFA
İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ

ŞANLIURFA İLİ KÜLTÜR EĞİTİM
SANAT VE ARAŞTIRMA VAKFI

ŞANLIURFA

ŞEHİR REHBERİ

Tarihin Sıfır Noktası

Eyvan

ŞANLIURFA

ŞEHİR REHBERİ

Tarihin Sıfır Noktası

HER ŐEYİN BAŐLADIĐI YER: "ŞANLIURFA"

İnanç merkezi olduğunu gösterircesine u semavi dinin ibadethaneleri, ticaret merkezi olduğunu gösterircesine arŐıları ve pazarları, eğitim merkezi olduğunu gösterircesine medreseleri...

Burası Şanlıurfa. Mutfağına hayran kalacağınız, kahvelerin en acılarını fakat farklı bir lezzet verenlerini yudumlarken manevi huzuru bulacağınız bir kenttir.

Őimdi tarihin sıfır noktası Göbeklitepe, nesli tükenme tehdidi altındaki kelaynakların diyarı Birecik, tarımın baŐladıĐı Harran Ovası, Hz. İbrahim'in ateşe atılmasıyla oluŐtuĐuna inanılan Balıklıgöl'n bulunduğu topraklardasınız.

Şanlıurfa, son yıllarda yapılan arkeolojik kazıların da gösterdiği üzere dünyanın en eski kentlerinden biri, adeta insanlığın ana yurdu. Süryani tarihi Ebu'l Ferec, Şanlıurfa'nın Nuh tufanından sonra yeryüzünde

kurulan yedi yerleşim yerinin ilki olduğunu söyler. Göbeklitepe'de yapılan kazılarla ise insanlık tarihi baştan yazılıyor, bilinenler değişiyor.

Prehistorik çağlardan beri yerleşimin olduğu Şanlıurfa doğal olarak birçok ilkin de vatanı. İnsan boyutlarındaki en eski heykel olan Balıklıgöl Heykeli 11.500 yaşında; Piramitlerden, Stonehenge'den çok daha yaşlı olan "Urfa Adamı" obsidyenden yapılmış gözleriyle tarihin tanığı. Yüzyılın en önemli arkeolojik keşfi olan Göbeklitepe ise dinlerin, resim ve mimarinin, tarımın, hayvanları evcilleştirmenin tarihini baştan yazdırıyor.

Bu dünyanın en eski kentinde, tarihin sıfır noktasında; peygamberlerin, mabetlerin, medreselerin, müzelerin, nesli tükenme tehdidi altında bulunan canlıların diyarında bir yolculuğa çıkalım...

URFA ADININ KÖKENİ

Halkının Milli Mücadeledeki kahramanlıklarından ötürü TBMM tarafından "Şanlı" unvanı verilmeden önce kentin adı olan Urfa'nın Süryanice "sulak yer" anlamına gelen Urhai'den geldiği düşünülmektedir.

Daha sonra "Ur" adını alan kentte, Büyük İskender'in gelişinden sonra Yunanistan'daki bir nehirden ilham alınarak verilen "Edessa" ismi de, yine bu kadim kent için kullanılan Yunanca "akarsuları güzel" anlamına gelen "Kallirhoe" adı da Arapların Kallirhoe'den galat olarak kullandıkları "Ruha"da, kentin adının su ile olan yakın ilişkisine vurgu yapıyor.

TARİHİN SIFIR NOKTASI: GÖBEKLİTEPE

Kazılar ve Prof. Schmidt

Tarihin sıfır noktası Göbeklitepe 2018 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne girmiş, 2019 yılında ise Türkiye'de "Göbeklitepe yılı" ilan edilmiştir. Göbeklitepe, dünya ve insanlık tarihini değiştiren alanlardan biridir. Pek çok yayında hakkında yazılar, makaleler, araştırmalar yayımlanan ve yayımlanmaya devam edilen Göbeklitepe bilinen en eski tapınma merkezi.

Bu anıtsal olan, yerleşik yaşama geçişin dinleri ortaya çıkardığı şeklindeki genel kabul gören tezi çürütüyor ve bilakis dinin yerleşik yaşama geçişte etkili olduğunu ortaya koyuyor.

Harran Ovası'na hâkim bu tarih öncesi kalıntıların henüz sınırlı bir bölümü kazılsa da sıra dışı bulgular, Neolitik Çağ ile ilgili pek çok bilgiyi geçersiz kılıyor.

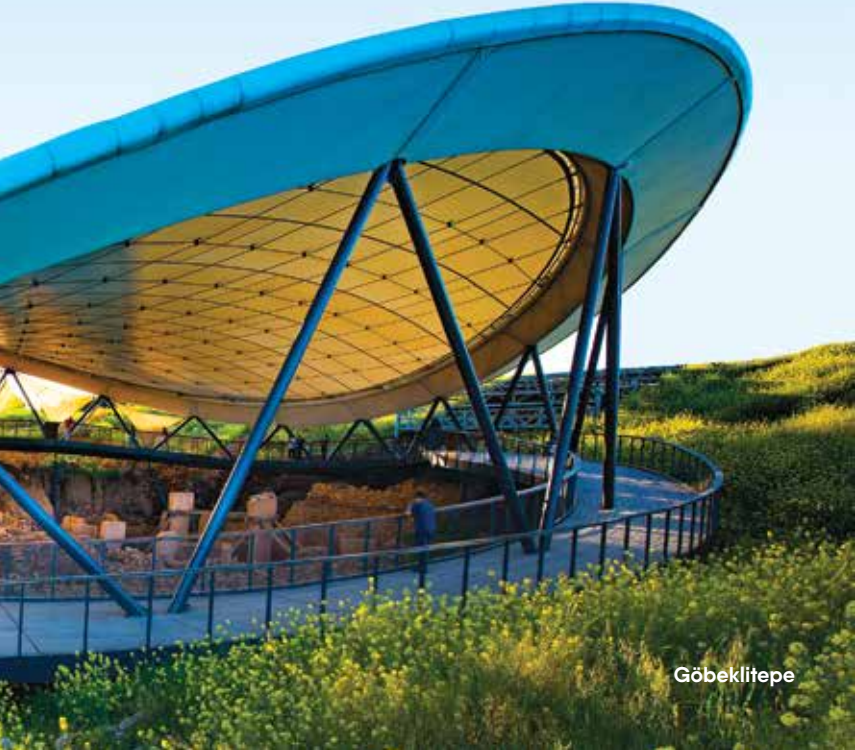

Şanlıurfa'nın Örencik köyü yakınlarındaki Göbeklitepe, Alman Arkeolog Prof. Klaus Schmidt'in çalışmalarıyla dünya çapında tanınırlığa kavuşmuştur. 1995'te başlattığı kazılarını hayatını kaybettiği 2014 yılına kadar sürdüren Prof. Schmidt, buranın bir Taş Devri tapınağı olduğunu ilk fark eden kişidir.

T Stelleri veya En Eski İnsan Heykelleri

Göbeklitepe'deki en dikkat çekici buluntular T şeklindeki taş bloklardır. Kiminde el ve parmak şekilleri bulunan, boyları 6 metreyi, sayıları 40'ı bulan bu blokların insanı sembolize ettiği konusunda bütün araştırmacılar hemfikirlerdir.

Tilki, leopar, boğa, yılan, turna, yaban domuzu, örümcek, ceylan kabartmalarının da bulunduğu, 12 bin yıl öncesinden günümüze bilgi taşıyan Göbeklitepe'de sembolik anlatım özellikle D Tapınağı'nda zirve yapar. Acaba dünyanın bu biçime dökülmüş en eski düşünceleri bize ne anlatıyor?

Taş Devri İnsanlarının Hac Alanı mı?

Göbeklitepe'de yapılan taramalar sonucu çapları 20-30 metreyi bulan, tapınma amaçlı kullanılan en az 20 adet alan tespit edilmiştir. Bunların şimdiye kadar A, B, C, D, E, F ve G yapıları olarak isimlendirilen 7 tanesi ortaya çıkarılmıştır. Arkeolojik araştırmalar, Göbeklitepe'nin belirli zamanlarda bir araya gelen Cilalı Taş Dönemi insanların ibadet ettikleri bir yer, bir hac alanı olduğunu gösteriyor.

Dünyanın En Eski İnanç Merkezi

Bir vadide gizlenmiş şekilde değil de çevresindeki en yüksek tepenin zirvesine inşa edilen Göbeklitepe, yakınındaki Nevalı Çori, Karahantepe, Sefertepe, Hamzantepe gibi yerleşim alanlarından farklı olarak tapınma amaçlı inşa edilmiştir.

MÖ 8 binlere kadar kullanılan Göbeklitepe'nin daha sonra neden terk edildiği, neden başka veya benzer amaçlarla kullanılmadığı ve niçin bilinçli biçimde toprağa gömüldüğü ise bilim dünyasının cevabını en çok merak ettiği soruların başında geliyor.

Göbeklitepe

İlginç şekilde tapınak keşfedilmeden dahi Göbeklitepe'nin bulunduğu alan kutsal kabul edilen, halkın kurban kesmek, adak adamak, dua etmek için geldiği bir yerdir.

Resim, Heykeltıraşlık ve Mimarinin Doğum Yeri

Göbeklitepe'de bulunan 12.000 yıllık yapılar, mimarlık tarihinin de başlangıcı olarak kabul edilmektedir.

2 km mesafedeki taş ocaklarından çıkarılan kireç taşlarıyla inşa edilen Göbeklitepe, inşa edildiği dönemin şartları da düşünüldüğünde hayranlık uyandırıcı bir çabanın ürünüdür.

Göbeklitepe'deki T şeklindeki dikili taşlar, yabancı hayvan kabartmaları ise heykeltıraşlık ve resim sanatlarının şimdiye kadar keşfedilen en eski örnekleri arasındadır.

CİLALI TAŞ DÖNEMİ'NDE ŞANLIURFA

Balıkligöl Heykeli

Göbeklitepe ile aynı döneme ait olan 11.500 yaşındaki "Urfa Adamı" veya bilinen adıyla Balıklıgöl Heykeli şimdiye kadar bulunmuş insan boyutlarındaki en eski heykeldir. Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi'nde sergilenen 1,8 m boyundaki heykelin gözleri obsidyendendir. Üzerindeki süslemeleri ile dikkat çeken Urfa Adamı âdeta tarihin tanığıdır.

Karahantepe

Göbeklitepe'nin 60 km güneydoğusunda Tektek Dağları Milli Parkı sınırları içerisinde yer alır. Yeni Göbeklitepe olmaya aday Karahantepe'de Göbeklitepe'deki gibi T şeklindeki yapıların dışında Balıklıgöl Heykeli'ne benzeyen bir heykelle birlikte çeşitli hayvan heykelleri bulundu. Henüz ilk kazıların yapıldığı Karahantepe, arkeologların Cilalı Taş Dönemi ile ilgili önemli bilgiler elde etmeyi umdukları bir alandır.

Karahantepe

Çori ve Diğer Cilalı Taş Yerleşimleri

Hilvan ilçesi Güluşacağı Mahallesi'inde yer alan Nevali Çori, Cilalı Taş Dönemi'nde yaşamış avcı-toplayıcılarla ilgili önemli bilgiler veren bir yerleşim yeridir.

Bugün baraj suları altında bulunan alandan elde edilen buluntular Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir.

Siverek ilçesindeki Hamzantepe, Viranşehir ilçesindeki Sefertepe, Göbeklitepe'nin 55 km güneyindeki Harbetsuvan Tepesi, Harran'daki Tel İdris Höyüğü yine Şanlıurfa'da ortaya çıkarılmış Cilalı Taş Dönemi'ne ait önemli yerleşimler arasındadır.

Balıkligöl Heykeli

PEYGAMBERLER DİYARI ŞANLIURFA İbrahim Peygamber'in Doğduğu Mağara

Şanlıurfa'daki birçok mekân İbrahim peygamber ile ilişkilendirilir. İbrahim peygamberin Mevlid-i Halil Camii'nin avlusunun güneyinde bulunan mağarada doğduğuna inanılır. Rivayete göre devrin hükümdarı Nemrut, gördüğü bir rüyayı müneccimlerine yorumlatır ve "o yıl doğacak bir çocuğun saltanatına son vereceğini" öğrenir. Zalim hükümdar bunun üzerine o yıl doğacak bütün erkek çocukların öldürülmesini emreder. Saraydaki putların bakımından sorumlu olan Azer'in hanımı işte bu mağarada gizlice İbrahim'i dünyaya getirir. Buna göre Hz. İbrahim bir müddet bu mağarada yaşar. Ayrıca mağaranın içerisindeki suyun şifalı olduğuna ve pek çok hastalığa iyi geldiğine inanılmaktadır.

Mevlid-i Halil Camii

Halil ür-Rahman Gölü (Balıklıgöl) ve Aynzeliha Gölü (Anzilha Gölü)

Zalim Hükümdar Nemrut'un putlarıyla mücadele ederek tek tanrı fikrini savunan İbrahim peygamber, mancınıkla ateşe atılmış fakat bir anda ateş göle, odunlar ise balığa dönüşmüştür. Söz konusu olay Kuran'da şu şekilde ifade edilmekte: "Ey ateş İbrahim üzerine serin ve zararsız ol" (Kuran 21/69). Halk tarafından Halil ür-Rahman Gölü'nün bu mucize üzerine meydana geldiğine inanılmakta ve göldeki balıklar kutsal kabul edilerek yöre halkı tarafından korunmaktadır.

Balıklıgöl'ün hemen yanı başında, Şanlıurfa Kalesi'nin önünde bulunan Aynzeliha Gölü ise 150 metrekare alanıyla küçük bir göldür. Gölün İbrahim peygamber ateşe atılacağı sırada Nemrut'un kızı Zeliha'nın Hz. İbrahim'in dinine inandığını söylemesi üzerine babası tarafından ateşe atılması sonucu oluştuğu şeklinde bir inanış vardır. Buna göre tıpkı Hz. İbrahim gibi Zeliha'nın da düştüğü yerde bir göl oluşmuş bu sebeple buraya Arapçada Zeliha Pınarı anlamına gelen Aynzeliha adı verilmiştir.

Aynzeliha Gölü

Şuayb Antik Kenti

Harran'ın doğusunda Geç Roma Dönemi'nden kalma bir antik kenttir. Şuayb peygamberin buradaki bir mağarada yaşadığına inanılır. Son derece güzel fotoğrafların çekilebildiği bu terk edilmiş antik kent Şanlıurfa'da ziyaret edilmesi gereken yerlerden biridir.

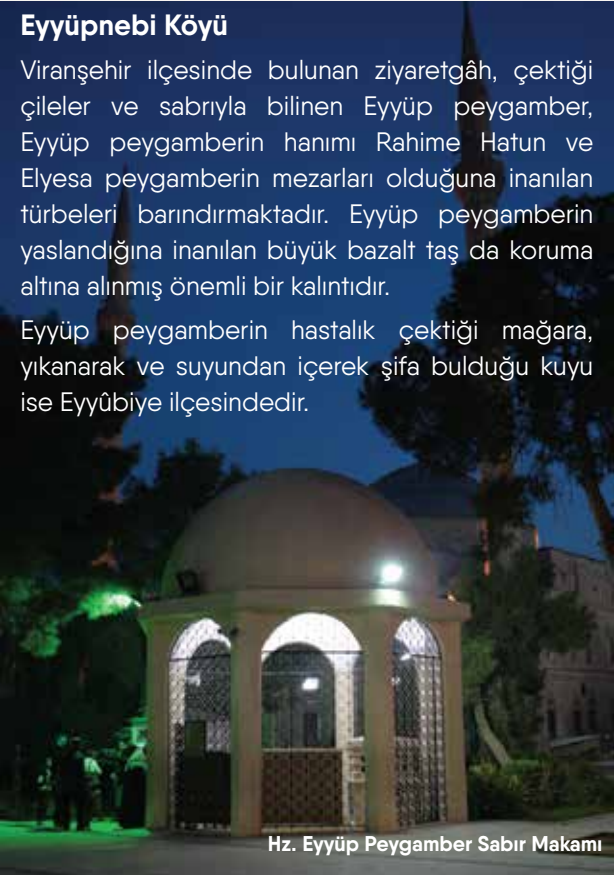
Hz. Yakub Kuyusu

Harranlıların ve Harran'a gelenlerin önem verdikleri ziyaret noktalarından olan Şeyh Hayat el Harrânî Türbesi'nin kuzeyinde yer almaktadır. Eski Ahit'teki bilgilere göre kardeşinin düşmanlığından kaçan Hz. Yakub, dayısı Laban'ın kaldığı Harran'a gelmiş. Burada bir kuyunun başında çobanlarla sohbet ederken dayısının kızı Rahel'i görmüş ve ona âşık olmuş. Rahel ile evlenebilmek için 14 yıl dayısının yanında ücret almadan çalışmıştır.

Eyyüpnebi Köyü

Viranşehir ilçesinde bulunan ziyaretgâh, çektiği çileler ve sabrıyla bilinen Eyyüp peygamber, Eyyüp peygamberin hanımı Rahime Hatun ve Elyesa peygamberin mezarları olduğuna inanılan türbeleri barındırmaktadır. Eyyüp peygamberin yaslandığına inanılan büyük bazalt taş da koruma altına alınmış önemli bir kalıntıdır.

Eyyüp peygamberin hastalık çektiği mağara, yıkanarak ve suyundan içerek şifa bulunduğu kuyu ise Eyyûbiye ilçesindedir.

Hz. Eyyüp Peygamber Sabır Makamı

MABETLER DİYARI ŞANLIURFA

Sin Tapınağı

Şanlıurfa'nın Siverek ilçesi Başbük Mahallesi'nde bulunan 3 bin yıllık Sin (Ay) Tapınağı, Geç Asurlular Dönemi'ne aittir. Burası, Mezopotamya'nın kadim inançlarından Sabiizmin ve Ay tapınmacılığının günümüze ulaşan en önemli örneklerinden biridir. Sabiizm, pek çok sırrı ve semavi dinlerdeki yansımalarıyla günümüzde dahi araştırmacıların ilgisini çeken bir inanç. Bu inanca ait bu kadar eski bir tapınak Şanlıurfa'ya gelenlerin görmeden kentten ayrılmaması gereken bir yerdir.

Soğmatar Sin Tapınağı

Reji Kilisesi (Aziz Petrus ve Aziz Paulus Kilisesi)

6. yy'a ait bir kilise kalıntısının üzerine 1861 yılında inşa edilen Aziz Petru ve Aziz Paulus Kilisesi, Ellisekiz Meydanı'nda bulunmaktadır. Hz. İsa'nın iki havarisinin anısına yaptırıldığı için onların adını taşıyan kilise, Şanlıurfa'daki Süryanilerin Halep'e göç etmelerinin ardından Tekel İdaresi tarafından kullanılmış bu

Reji Kilisesi

yüzden idare anlamına gelen Reji ismini almıştır. Kiliseden çıkarılan mezar taşları Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir. Bina günümüzde çeşitli etkinliklere ev sahipliği yapmaktadır.

Deyr-i Yakup (Yakup Manastırı)

Deyr-i Yakup veya Yakup Manastırı kent merkezine 10 km mesafede bulunup 2.yy sonu ile 3.yy başlarına tarihlendirilmektedir. Bölge, İbrahim peygamberin mücadele ettiği Kral Nemrut tarafından sayfiye alanı olarak kullanıldığına inanıldığından "Nemrut'un Tahtı" diye de isimlendirilmektedir. Doğuya bakan pencerenin altında ilk satırı Grekçe, ikinci satırı Pamyra Süryanicesi ile yazılmış bir kitabe bulunmaktadır.

Fırfırlı Camii

(On İki Havarî Kilisesi, Aziz Havariler Kilisesi)

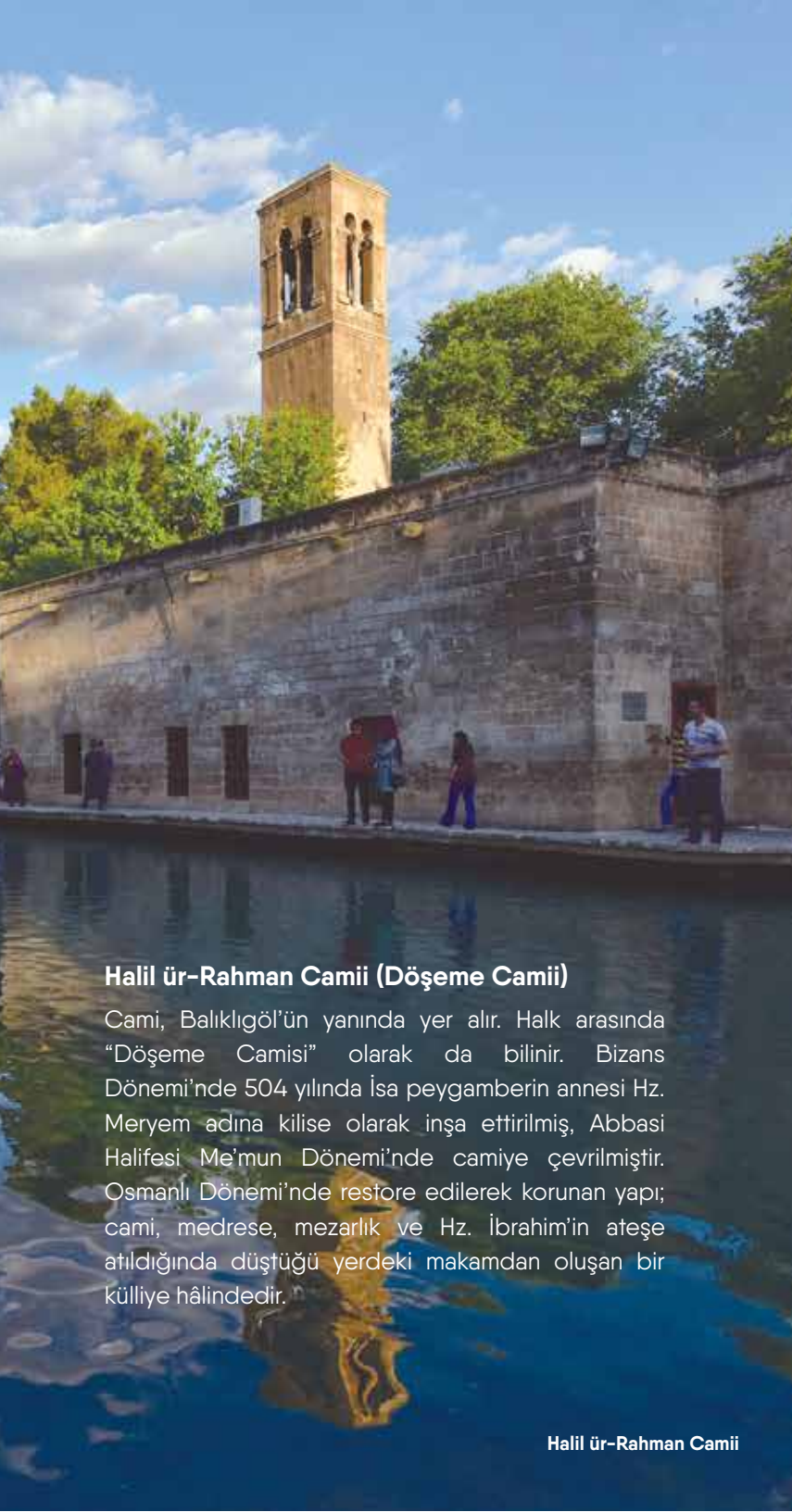
Kent merkezinde Vali Fuat Bey Caddesi'nde bulunur. Eski adı On İki Havarî Kilisesi iken sonradan camiye çevrilmiştir. Van'daki Varak Manastırı'ndan 1092 yılından getirilen Varak Haçı'na ev sahipliği yapması bakımından tarihî bir öneme sahiptir. Osmanlı Dönemi'nde yapı üzerinden rüzgârgülü benzeri materyaller olduğundan halk arasında yapı "Fırfırlı Kilise" şeklinde isimlendirilmiş sonra aynı isim camiye verilmiştir. Mimarisiyle dikkat çeken yapının özellikle yarım sütunları ve dış duvarındaki bezemeler ilgi uyandırıcıdır.

Fırfırlı Camii

Selahaddin Eyyûbi Camii (Aziz Johannes Prodromos Addai Kilisesi)

Bizans Dönemi'ne ait yapının eski adı "Vaftizci Aziz Yahya Kilisesi"dir. Bölgedeki en büyük kilise olması dolayısıyla "katedral" diye de adlandırılmıştır. 1849 yılında harap vaziyette bulunan kilise bu tarihte Urfa Ermenileri tarafından yeniden yapılmış, Ermenilerin şehri terk etmesinin ardından bir süre boş kalmış daha sonra 1993 yılında camiye çevrilmiştir. Kent merkezinde Vali Fuat Bey Caddesi'nde bulunur.

Halil őr-Rahman Camii (Döşeme Camii)

Cami, Balıqlıgöl'ün yanında yer alır. Halk arasında "Döşeme Camisi" olarak da bilinir. Bizans Dönemi'nde 504 yılında İsa peygamberin annesi Hz. Meryem adına kilise olarak inşa ettirilmiş, Abbasi Halifesi Me'mun Dönemi'nde camiye çevrilmiştir. Osmanlı Dönemi'nde restore edilerek korunan yapı; cami, medrese, mezarlık ve Hz. İbrahim'in ateşe atıldığında düştüğü yerdeki makamdan oluşan bir külliye hâlidir.

Rızvaniye Camii

Balıkligöl'ün kuzey kenarında bulunur. 1736 yılında Rakka Valisi Rıdvan Ahmet Paşa tarafından yaptırılmıştır. Mimarisiyle dikkat çeken yapı üç kubbelidir. Ahşap kapısı, çivi kullanılmadan geçme ve kakma tekniğiyle yapılmıştır. Kapı üzerinde zengin bitkisel ve geometrik desenler bulunmaktadır.

Mevlid-i Halil Camii

Balıkligöl yakınında bulunan Mevlid-i Halil Camii, ismini hemen yakınında bulunan ve İbrahim peygamberin doğduğu yer olduğuna inanılan mağaradan alır. Seleukoslar Dönemi'nde pagan tapınağı olarak inşa edilen tarihî yapı; bir dönem havra, Hristiyanlığın ilk dönemlerinde ise kilise olarak hizmet vermiştir. Bizans Dönemi'nde Urfa Ayasofyası'nın inşa edildiği alana Osmanlı Dönemi'nde cami yapılmıştır.

Hasan Padişah Camii

Balıkligöl yakınında bulunan Cami, 15. yy'ın ikinci yarısında Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan tarafından yaptırılmıştır. Balıklıgöl'den gelen su, bu caminin avlusundan geçmektedir. Cami, Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde "Sultan Hasan Camii" olarak geçmektedir.

Dabakhane Camii

Kent merkezinde bulunan Cami, Osmanlı Dönemi'nde, II. Selim zamanında 1568 yılında yaptırılmıştır. Giriş kapısı üzerinden bulunan ve imamın sesinin avludan duyulması işlevini gören mükebbire bölümüyle istisnai bir camidir.

Nimetullah Camii (Ak Camii)

Nimetullah Camii, Nimetullah Mahallesi'nde, Ellisekiz Meydanı'nda yer alır. 16. yy'a ait eserin üzerindeki bir kitabede yapının eski ve harap hâlde bulunan bir kiliseyken camiye çevrildiği yazılıdır. Ana ibadet mekânına giriş yapılan kapı klasik Osmanlı süslemelerinin güzel örneklerini barındırır.

Mevlevihane Camii

Haşimiye Meydanı'nda bulunan yapı, 18. yy'da Mevlevihane olarak inşa edilmiştir. Tekkelerin kapatılmasından sonra cami olarak kullanılan yapının batı cephesine bitişik olan çarşı, ilk başta kasaplar çarşısı iken daha sonra hediyelik eşyaların satıldığı bir çarşıya dönüştürülmüştür.

Hacı Yedigâr Camii

Türkmeydanı Mahallesi Gülloğlu Sokak'ta yer alan tarihî caminin iç kapısı üzerindeki sekiz mısıralık kitabesinde yapının 1155 yılında inşa edildiği ve 1514 yılında tamir gördüğü kayıtlıdır. Şehrin en eski camilerindendir.

Rızvaniye Camii

Ulu Cami (Aziz Stephan Kilisesi) ve Saat Kulesi

Şehir merkezinde Divanyolu Caddesi'nde yer alan cami, "Kızıl Kilise" diye bilinen eski bir kilisenin yerine inşa edilmiştir. Eski yapıdan kalma avlu duvarları, sütunlar, sütun başlıkları ve çan kulesi hâlen görülebilir. 12. yy'a ve Zengiler Dönemi'ne tarihlendirilen Ulu Camii sütunlarında kullanılan kırmızı mermerler ve kilise ile ilişkisinden dolayı "Mescid ül-Hamra (Kırmızı Mescit)" diye de isimlendirilmiştir.

Caminin namaz kılınan bölümünde bir kuyu yer almaktadır. Halk arasındaki bir inanişe göre Hz. İsa'nın

Ulu Camii

Havari Thomas ile Kral Abgar'a gönderdiği mendil bu kuyuya bırakılmıştır. Minare Cumhuriyet Dönemi'nde saat kulesine dönüştürülmüştür. Burası aynı zamanda şehrin ilk ve tek saat kulesidir.

Peygamber Camii (Circis Peygamber Camii)

Circis peygamber adına yaptırıldığı kabul gören Peygamber Camii, Kamberiye Mahallesi'nde, Müftülük binası bitişiğindedir. İnşa edildiği dönemde Şanlıurfa surları dışında kalan bu yapı, Circis peygamberin makamı kabul edilmektedir. Camiye çevrilen kiliselerden biridir. Kitabelerinden biri Süryanice'dir.

Harran Ulu Camii

İslam Dönemi'nin önemli eserlerinden olan Harran Ulu Camii veya Cennet Camii, Harran Höyüğü'nün kuzeydoğu eteğinde yer alır. Doğu cephesi, mihrabı, şadırvanı ve minaresinin büyük bölümü günümüze kadar gelen cami, Anadolu'da inşa edilen ilk anıtsal cami, en büyük cami, ilk revaklı avlulu cami ve en zengin taş süslemeli cami gibi sıfatlara sahiptir. MS 744-750 arasında Emeviler Dönemi'nde Halife II. Mervan tarafından yaptırılan cami, Anadolu cami mimarisinde çok önemli bir yere sahiptir.

İmam Bakır Camii ve Türbesi

Harran'ın 3 km kuzeydoğusundaki İmam Bakır köyünde, On iki İmamdan beşincisi olan Ebu Cafer İmam Muhammed Bakır'a atfedilen bir türbe ve yanında yine onun adını taşıyan bir camiden oluşan komplekstir.

KARANLIK ÇAĞLARDAN GÜNÜMÜZE ŞANLIURFA: MÜZELER

Şanlıurfa Müzesi

“Türkiye’nin en büyük müzesi” unvanını taşıyan Şanlıurfa Arkeoloji ve Mozaik Müzesi, Cilalı Taş Dönemi açısından uluslararası öneme sahip ve yüzyılın en önemli arkeolojik keşfi olan Göbeklitepe’den çıkarılan eserlerin de sergilendiği yerdir.

Tarihî açıdan büyük değer taşıyan pek çok yerleşim bölgesi, höyük ve ören yeriyle çevrili Şanlıurfa’da bulunan müze, zengin koleksiyonuyla dünyanın en önde gelen müzelerindedir. MÖ 3 binden MS 15. yüzyıla dek kesintisiz biçimde yerleşim alanı olan Harran ve çevresinden çıkarılan eserler dışında bölgedeki barajların suları altında kalan Nevali Çori gibi yerleşimlerde yapılan kurtarma kazılarında elde edilen buluntular da müzede sergilenmektedir.

Baraj suları altında kalmaması için sökülüp müzede tekrar inşa edilen Nevali Çori Tapınağı'na ev sahipliği yapması müzenin dikkat çeken özelliklerindedir.

Müze, 14 adet ana sergi salonu ve 33 adet canlandırma bölümüyle hizmet vermektedir. Arkeopark alanındaysa kronolojik olarak sıralanmış, döneminin mimari özelliklerini yansıtan yapı örnekleri ve deneysel arkeolojik çalışmalara uygun kazı eğitim alanı bulunmaktadır.

Sergi salonlarında kronolojik sırayla Yontma Taş Dönemi'ne ait buluntular ve canlandırmalara, Cilalı Taş Dönemi'ne tarihlenen insan boyutlarındaki en eski heykel olan "Balıklıgöl Adamı'na, Göbeklitepe buluntuları ve canlandırmalarına, Nevali Çori Tapınağı'na, Kalkolitik, Tunç, Demir, Helenistik, Roma, Bizans ve İslam Dönemlerine ait eserlere yer verilmektedir.

Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi

Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi

Şanlıurfa Haleplibahçe Mozaik Müzesi

Haleplibahçe kazı alanında, taban mozaiklerinin bulunduğu yerde inşa edilen Şanlıurfa Mozaik Müzesi, mozaik türleri açısından illklerle ev sahipliği yapmaktadır.

Müzedede sergilenen birbirinden kıymetli mozaikler arasında mitolojide ismi geçen kadın savaşçılar Amazonların av sahnelerinin tasvir edildiği savaşçı Amazon kraliçelerinin anlatıldığı mozaikler ayrı bir yere sahiptir.

Müzedeki birbirinden ilginç mozaikler arasında bilhassa Truva Savaşı kahramanlarından Aşil'in (Akhilleus) hayat hikâyesini konu alan Aşil Mozaiği ve MS 194 yılına tarihlendirilen Orpheus Mozaiği yoğun ilgi görmektedir. Haleplibahçe'de yapılan kazı çalışmalarında ortaya çıkarılan ve Roma Dönemi'ne ait yerden ısıtmalı hamam da alanın ne kadar önemli bir yerleşim yeri olduğunu göstermektedir.

Haleplibahçe Mozaik Müzesi

Haleplibahçe Mozaik Müzesi

Haleplibahçe Mozaik Müzesi

Şanlıurfa Kurtuluş Müzesi

Şanlıurfa Kurtuluş Müzesi (Mahmud Nedim Konağı)

1903 yılında inşa edilmiş Konak'ta Avrupalı tarzda konak mimarisi ile geleneksel tarzda Urfa ev mimarisi bir arada görülmektedir. Şehrin Fransızlar tarafından işgal edildiği dönemde karargâh olarak kullanılan konağın duvarlarında kurtuluş milislerinin attığı mermilerin izleri hâlâ görülebilmektedir. 11 Nisan 2009'da "Şanlıurfa Kurtuluş Müzesi" olarak hizmete açılmıştır.

Hacıbanlar Evi Mutfak Müzesi

Kent merkezinde Hacıban Sokağı'nda geleneksel Şanlıurfa mimarisinin özelliklerini taşıyan tescilli Hacıbanlar Evi'nde yer alan müzede Şanlıurfa mutfak kültürü tanıtılmaktadır. Müzede Şanlıurfa'ya özgü yemek çeşitlerini, mutfak araç gereçlerini görmek ve ilin sofrası kültürü hakkında fikir sahibi olmak mümkündür.

Urfa Kent Müzesi (Mahmudoğlu Kulesi)

Haçlı Kontluğu Dönemi'ne ait 11. yy'dan kalma Kule'nin doğuya bakan kısmında beş satırdan oluşan Ermenice bir inşa kitabesi bulunmaktadır. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde kapı ağalığı Mahmudoğlu ailesine verildiğinden bu isimle anılan Kule, 2014 yılından beri Urfa Kent Müzesi olarak kullanılıyor.

Şanlıurfa Kalesi

Şanlıurfa Kalesi, MÖ 10 binli yıllara kadar yaşam izlerinin sürülebildiği neolitik bir alan üzerinde kuruludur. Kalenin yanı başında çıkarılan ve Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi'nde sergilenen 11.500 yıllık Balıklıgöl Heykeli ve kale alanı, Balıklıgöl havzasının tarihini gözler önüne sermektedir. Kale ile ilgili ilk kayıtlar ise 11. yy'a ait. İlk olarak MS 812-814 yılları arasında Abbasiler Dönemi'nde yapıldığı düşünölen kalenin üç tarafı kayadan oyma hendek ile çevrilidir.

Şanlıurfa Kalesi

Şanlıurfa Kalesi

Çimdin Kale (Çemdin Kale- Eski Kale)

Viranşehir ilçesinde bulunan tarihî kalenin 1182-1239 yılları arasında bölgeyi kontrol eden Eyyûbiler Dönemi'nde savunma ve konaklama amacı inşa edildiği tahmin edilmektedir. Şanlıurfa Kalesi gibi dört tarafı kayadan oyma derin savunma hendeğiyle çevrilidir.

İLK ÜNİVERSİTENİN VATANI ŞANLIURFA

Harran Medresesi

Dünyanın bilinen en eski üniversitesi olan Harran Medresesi, İslam'ın parlak yıllarında öne çıkan okullardandır. Bu dönemde Sabii, Süryani, Hristiyan, Müslüman ve çeşitli inançlardan aydınların birlikte çalıştığı bir ilim yuvası olmuştur. Medresenin insanlığa en büyük katkısı eski Yunanca eserlerin Arapçaya çevrilerek kaybolmasının önüne geçmesidir. Moğol saldırılarının ardından Harran ile birlikte eski günlerinden uzaklaşan medresenin kalıntıları bugün Harran'da görülebilir.

Halil ür-Rahman Medresesi

Halil ür-Rahman Medresesi, Balıklıgöl'ün batısında yer almaktadır. 1775 yılında yaptırılan medrese, "L" şeklinde bir plana sahiptir ve düzgün kesme taş malzemeden inşa edilmiştir. Balıklıgöl'ü besleyen pınarın bu medresenin altında olduğu kabul edilir.

Harran Medresesi

Rızvaniye Medresesi

Rızvaniye Medresesi, Balıklıgöl'ün kuzeydoğusundaki Rızvaniye Camii'nin avlusunu çevreler şekilde inşa edilmiştir. Kitabesine göre Osmanlı Dönemi'nde Rakka Valisi Rızvan Ahmet Paşa tarafından 1736 yılında yaptırılmıştır.

Nakibzade Medresesi

Nakibzade Medresesi, Ulu Cami'nin doğusunda bugün ayakta olmayan Eyyûbi Medresesi'nin yerine inşa edilmiştir. 1781 yılında Nakibzade Hacı İbrahim Efendi tarafından yaptırılan medrese, Cumhuriyet Dönemi'nde bir müddet ilkokul olarak kullanılmıştır.

Rızvaniye Camii ve Medresesi

TİCARET MERKEZİ ŞANLIURFA

Gümrük Hanı

Hanlar bölgesinde yer alan, iki katlı hanın avlusunda bugün çayhaneler bulunmaktadır. Osmanlı Dönemi'nde 1563 yılında Sancakbeyi Halhallı Behram Paşa tarafından yaptırılan Gümrük Hanı, Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'nde "Yetmiş Hanı" şeklinde geçmektedir. Ayrıca dış cephelerini kaplayan iki renkli kesme taşlardan dolayı "Alaca Han" diye de biliniyor. Avlusundan Balıklıgöl'ün suyunun geçtiği hanın giriş eyvanının üzeri mescit olarak kullanılmaktadır.

Mencek Hanı

Yapı günümüzde terziler ve tuhafiyeciler tarafından iş yeri olarak kullanılmaktadır. Kazazlar Çarşısı yakınındaki Mencek Hanı'ndan ilk defa 1716 tarihli vakfiyede söz edilmektedir. Düzgün kesme taşlardan yapılmış hanın kuzey cepheden çapraz ve beşik tonozlarla örtülü dehliz şeklinde bir girişi mevcuttur. Kare avlunun doğu, batı ve güney cephelerinde beşik tonozlarla örtülü dörder, kuzey cephesinde ise iki dükkân bulunmaktadır.

Hüseyniye Çarşıları (Bakırcılar Çarşısı)

Hacı Kamil Hanı (Çukur Han)

Günümüzde manifaturacı ve terzi esnafı tarafından iş yeri olarak kullanılan han, Şanlıurfa'daki Osmanlı hanlarının güzel örneklerindedir. Yer seviyesinden birkaç basamak aşağıda olduğundan halk arasında "Çukur Han" olarak bilinmektedir. Kitabesinde 1823 yılında yaptırıldığı yazılıdır.

Samsat Kapısı Hanı

Samsat Kapısı Hanı, bugün mevcut olmayan Samsat Kapısı'na bitişik olarak inşa edilmiştir. Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'nde yer verdiği han kesme taşlardan inşa edilmiştir.

Sipahi Pazarı

Ciğer Kebabı

ŞANLIURFA'DA YEMEK GELENEĞİ

Şanlıurfa'da Sofra Kültürü ve Tarihi

Dünyanın önemli mutfakları arasında yer alan Türk mutfağında, Doğu ve Güneydoğu mutfağı ve bu bölge içerisinde Şanlıurfa'nın yeri apayrıdır. Her kültürden her milletten izlere rastlanabilen Şanlıurfa mutfağı "Tirit", "Çiğköfte", "Keşkek", "Yahudi Köftesi", "Şıllık", "Kübü Lebeni", "Borani" gibi kendine has yemekleriyle öne çıkar.

Şanlıurfa yemeklerinin bir özelliği de acının fazlasıyla kullanılmasıdır. Öyle ki bu ilde lahmacun, çiğ köfte vb. yemek âdeta bir "acıya dayanıklılık testi", bir meydan okumadır.

Şanlıurfa Mutfağı'nda isotun özel bir yeri vardır. İlin simgesi olan ve Urfa adına tescillenen isot aynı zamanda kent halkı için önemli bir gelir kaynağıdır.

Çiğ Köfte

Lahmacun (Kıymalı Ekmek)

Yemek yapmaya olduğu kadar yaptıklarını paylaşmaya da büyük önem veren Şanlıurfalılar, bu konuda hiçbir öğün yemeye misafirsiz oturmeyan Hz. İbrahim'in izinden gitmektedir. "Halil İbrahim Sofrası" sözünün de kaynağı olan bu gelenek bugün dahi Şanlıurfalılar arasında yaşatılmaktadır.

Urfa Kebabı

Şanlıurfa deyince Türkiye'de herkesin aklına ilk gelen yiyecek Urfa kebabıdır. Urfa kebabı, koyun veya kuzu etinden elde edilen kıymanın içerisine tuz, kırmızı biber ve toz biber konularak hazırlanır. Şanlıurfa mutfağında acının önemli yeri olmasında karşın Urfa kebabı acısızdır.

Patlıcanlı Kebab

Mırra (Acı Kahve)

Araplara has bir kahve kültürü olan mırra, Türkiye’de de Adana, Mardin ve Şanlıurfa gibi illerde yaygın biçimde tüketilmektedir. İsmi Arapça acı anlamına gelen “mur” kelimesinden alan mırra, adına yakışır şekilde dünyanın en sert kahvelerinden biridir. Çoğu kez kısaca “acı” da denen mırranın yapılması, ikramı ve içilmesinin kendine has kuralları vardır. Birkaç kez demlenerek hazırlanan mırranın yapımı zahmetlidir.

Sıra Gecesi

Şanlıurfa folklorunun vazgeçilmez geleneklerinden biri olan sıra gecesi sosyoekonomik açıdan birbirine yakın arkadaş gruplarının haftalık olarak birinin evinde belirli bir nitelik ve düzene göre akşam saatlerinde sıra ile yaptıkları toplantılara verilen isimdir. Günümüzde hâlâ yaşatılan bu gelenek sadece “müzik” ile sınırlı değildir. Sıra geceleri özellikle her türlü konunun ele alındığı sohbet toplantıları olmaları yönüyle bir çeşit halk mektebidir.

ŞANLIURFA'DA DOĞAL HAYAT

Kelaynaklar

Nesli tükenme tehdidi altında bulunan kelaynaklar, dünyada sadece Şanlıurfa'nın Birecik ilçesi ve Kuzey Afrika'da görülen göçmen bir kuş türüdür. Ortalama ömrü 25-30 yıl olan kelaynaklar, şubat ortalarında Birecik'teki kayalıklara yuva yapmakta üreme döneminden sonra, temmuz ortalarında ilçeden ayrılmaktadır. Kışları Kızıldeniz kıyılarında geçiren kelaynaklar, Orman Genel Müdürlüğü tarafından Birecik'te kurulan Kelaynak üretme istasyonu ile 1977 yılından beri koruma altındadır.

Kuşçuluk

Şanlıurfalılar arasındaki yaygın uğraş ve hobilerden biri kuşçuluktur. Kentteki "Kuşçu Kahvehaneleri" kuşçuların buluştuğu noktalardır. Özellikle "Çardaklı Kahvehanesi" Şanlıurfa'ya gelen kuş meraklılarının uğraması gereken bir yerdir. Kent aynı zamanda Türkiye'de en fazla kuş beslenen il olma özelliğini taşıyor.

Ceylan

Anavatanı Kuzey Afrika ve Orta Doğu olan ceylanlar, Türkiye'de Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesi ve çevresinde yaşar. Nesli tükenme tehlikesi altında bulunan ceylanlar koruma altındadır.

Kelaynak Kuşu

Ceylanlar

Bu kapsamda Ceylanpınar Tarım İşletmesi bünyesinde 26 hektarlık bir alanda koruma sahası oluşturulmuştur.

Atçılık

Orta Asya'da evcilleştirildiği bilinen atlar tarih boyunca insanların en değerli dostlarından olmuştur. Orta Doğu'da hâkim ırk olan Arap atları bakımından ise Şanlıurfa bir merkezdir. İldeki toplam at sayısı yaklaşık 20 bindir. Türkiye Yarış Atı Yetiştiricileri ve Sahipleri Derneği'nin de şubesinin bulunduğu Şanlıurfa, Türkiye'de resmî at yarışı düzenlenen 6 şehir arasında yer almakta. Şanlıurfa'yı ziyaret eden at yarışı meraklıları, heyecanlı ve çekişmeli koşuların yapıldığı Şanlıurfa Hipodromu'nda bu heyecanı yaşayabilir.

Güvercinler

Sürmeli Kız Kuşu

SAKİN ŞEHİR HALFETİ

Birecik Barajı ve Cittaslow

Halfeti, ilin batısında Fırat Nehri'nin kenarında yer alır. Türkiye'deki 9 Cittaslow kentinden biridir. İlçenin bir kısmı Birecik Barajı'nın göl suları altında kalmıştır. Halfeti'den 1 saat süren tekne yolculuğu ile sular altındaki tarihi Savaşan köyüne ve Gaziantep'in tarihi Rumkale kalıntılarına geziler yapılabilir.

Kara Gül

Dünyada sadece Halfeti'de yetişen kara gül aynı zamanda ilçenin simgesidir. Gonca iken siyah, sonrasında ise koyu kırmızı renkte olan bu güller turistler ve yöreyi ziyaret edenlerin yoğun ilgisini çekmektedir.

Halfeti Tekne Turu

Kantarma Hanı

Kantarma Mezrası'nda yer alan hanın kesin inşa tarihi bilinmiyor. Yöre halkı tarafından "Selçuklu Hanı" olarak isimlendirilen bu Orta Çağ yapısı, avlu ve kapalı bölümden oluşan karma tipte bir handır.

YOLLARIN KAVUŞTUĞU YER: “HARRAN” Dinler, Medeniyetler, Kültürlerin Harman Olduğu Harran

Adı MÖ 2300'den kalma bir Ebla tabletinde dahi “Harranu” şeklinde geçen ve 4300 yıldır değişmeden günümüze gelen, Bereketli Hilal'in en eski yerleşimlerinden olan Harran; Asurlulardan Babillilere, Perslerden Makedonlara, Romalılarından Sasanilere, İslam fatihlerinden Haçlı kontluklarına kadar pek çok uygarlığa, medeniyete ve kültüre ev sahipliği yapmıştır. Eski Ahit'te “Terah iki yüz beş yıl yaşadıktan sonra Harran'da öldü.” (Yaratılış: 11:32) şeklinde yer verilen Harran'ın kuruluşunu, İslam tarihçileri Nuh peygamberin torunlarından Kaynan'a veya İbrahim peygamberin kardeşi Aran'a (Haran) bağlarlar.

Harran Konik Kubbeli Evler

Asurlular ve Babilliler Dönemlerinde Sin tapınağı Ehlulhul'a ev sahipliği yapan kent her dönem bir inanç şehri olma özelliğini korumuştur.

İlk üniversitenin kurulduğu, pek çok bilim adamının memleketi olan Harran; Asurlular ve Emevilere başkentlik yapmış, Romalı ünlü General Crassus ve İmparator Caracalla'nın öldürüldükleri yer olarak tarihte kültürel bakımdan olduğu kadar siyasi bakımdan da önemli rol oynamıştır.

Bugün tarih boyunca rekabet halinde olduğu Şanlıurfa'nın bir ilçesi olan Harran, Cilalı Taş Devri'nde dahi insanların yaşadığı bir yer ve buğdayın da ilk yerleştirildiği topraklardır.

Etimolojik kökenine bakıldığında "yolların kavuştuğu yer" manasına gelen Harran aynı zamanda medeniyetlerin, kültürlerin, dinlerin de yolların kesiştiği çok önemli bir tarihî merkezdir.

Harran Höyüğü

Kentin ortasında yer alan ve kazılmadan önce herhangi bir yaşam izinin görülmediği Harran Höyüğü, MÖ 3 binden MS 13. yy'a kadar insanların yaşadığı bir yerdir. Keşfedilen mimari kalıntılarda birçok devrin izleri takip edilmektedir. Özellikle İslami dönemde burada yolları, evleri, kuyuları, değirmenleri, kanalizasyon sistemleri ile büyük bir şehrin var olduğu anlaşılıyor.

Kazılardan elde edilen seramik kaplar, çeşitli süs eşyaları, taş aletler, hayvan figürinleri ile İslami döneme ait çok sayıda sikke Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi'nde sergileniyor.

Harran Konik Kubbeli Evleri

Harran ile özdeşleşen “konik kubbeli”, “külahlı” veya “arı kovanı” diye de isimlendirilmekte olup MÖ 6 binlerden beri bölgede kullanıldığı bilinen bu mimari yapıların günümüzde ayakta kalanların en eskileri 150-200 yıllıktır. Bölgenin iklimin ve coğrafyasına uygun olarak topraktan yapılan kümbet evler, yazları serin kışları sıcak olmalarıyla dikkat çeken yaşam alanları. Uzaktan baktığınızda size bir peri masalındaki köye geldiğinizi düşündürtecek kümbet evlerin yüksekliği 5 metreye kadar varabilmektedir.

Harran Konik Kubbeli Evi

Harran Ulu Camii

Harran Şehir Suları ve Kapıları

Harran'ın antik şehir merkezinin etrafını çevreleyen surların uzunluğu 4,5 km yükseklikleri ise 5 m civarındadır. Kaynaklara göre 6 veya 7 kapısı olan surların günümüze sadece Halep Kapısı ulaşabilmiştir. Surlar 187 burcu ve kesme taşlarıyla görülmeye değer bir ihtişama sahiptir.

Harran Kalesi

İçkale kentin güneydoğusunda yer alır ve surların o kesimdeki parçasını oluşturur. Kaynaklarda kalenin yerinde bir Sabii mabedinin bulunduğundan söz edilir. Üç katlı, düzensiz dikdörtgen planlı kale, 150 odaya sahiptir ve her köşesinde onikigen bir kule vardır. Emevi Halifesi II. Mervan'ın Harran'da yaptırdığı bilinen sarayın bu kale olduğu düşünülmektedir. Kale içerisinde yapılan kazılarda, İslami döneme ait nadide eserler ele geçirilmiştir ve günümüzde bunların bir kısmı Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir.

Han el Ba'rur Kervansarayı

Harran'ın 26 km güneydoğusunda Göktaş köyü yakınlarında bulunan Kervansaray 13.yy'a ait bir yapıdır. Anadolu Selçuklu kervansaraylarının tüm özelliklerini taşır.

Kervansarayın ismi olan "Ba'rur" kelimesi Arapçada "keçi pisliliği (gübresi)" anlamına gelir. Rivayete göre kervansarayı yaptıran kişi, burayı kuru üzümle doldurmuş ve kendisinden sonra gelecek olanların keçi pisliliği (gübresi) ile dolduracakları kehanetinde bulunmuştur.

Gerçekten de yapının sonradan uzun yıllar ahır olarak kullanması âdeta bu kehaneti haklı çıkarmış. Yapı Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından restorasyonu yapılarak turizme kazandırılmıştır.

Çoban Mağaraları (Keşiş Mağaraları)

Harran-Han el Ba'rur yolunun 14. kilometresinde yolun sağ tarafında, bir sıra hâlinde, yapıları, kuzeye bakan 10 adet mağara bulunmaktadır. Bu mağaraların Roma Dönemi'nde kaya mezarı olarak yapıldığı tahmin edilmektedir. Ancak çevrede yerleşme yerinin bulunmayışı, bunların Tektik Dağları'ndaki çobanlar için barınak olarak yaptırılmış olabileceğini akla getirmektedir.

Harran Kalesi

Bazda Mağaraları

Bazda Mağaraları

Harran-Han el-Ba'rur yolunun 16. kilometresinden itibaren yolun her iki tarafında tarihî taş ocakları bulunmaktadır. Bazda Mağaraları 19. km'de yolun sağındadır. Bazda, "Albazdu", "Elbazde" veya "Bozdağ Mağaraları" adıyla bilinmektedir. Kayalara yazılmış Arapça kitabelerden, taş ocağını işleten bazı kişilerin isimleri öğrenilmektedir. Çevredeki Harran, Şuayb Şehri ve Han el-Ba'rur için yüzlerce yıl mağaralardan taş taşınması sonucu her iki mağarada da çok sayıda meydan, galeri ve tünel oluşmuştur. Bunların yükseklikleri 10-15 metreye kadar varmaktadır.

Soğmatar Antik Şehri

Soğmatar Antik Şehri, Harran-Eyyüpnebi Turizm Yolu güzergâhında, Harran'a ise 57 km mesafededir. MS 2. yy Roma Dönemi'ne tarihlenen Soğmatar Antik Şehri, bir kült bölgesidir. Ay tanrısı Sin'e tapınılan bir mağara, yamaçlarında yer yer tanrı kabartmalarının ve zemine kazılmış yazıtların olduğu bir tepe (Kutsal Tepe), 6 adet kare ve yuvarlak planlı mozole (anıt mezar), iç kale ve ana kayaya oyulmuş çok sayıda kaya mezarını barındırmaktadır. Musa'nın Kuyusu'nun da bulunduğu Soğmatar özellikle Süryanice yazıtların ele geçtiği bir bölge olmasıyla dikkat çekmektedir.

Senemiğar (Senem Mağara-Sanem Mağara)

Soğmatar'ın kuzeyinde Mığar köyünde bulunan Mağara'daki kalıntılar buranın Hristiyanlığın ilk yüzyıllarında önemli bir merkez olduğunu göstermektedir. Köy içerisindeki tepede bulunan üç katlı anıtsal yapının bir manastır veya saray kalıntısı olduğu tahmin ediliyor. Soğmatar'ın paganistlerin Senem Mağarası'nın ise bölgedeki Hristiyan Süryanilerin önemli merkezlerinden biri olduğu düşünülüyor.

ŞANLIURFA'YA GELDİYSENİZ;

- Balıklıgöl ve Aynzeliha Gölü'nü görmeden,
- 2018 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne giren dünyanın en eski tapınağı olarak tarihe geçen Göbeklitepe'yi ziyaret etmeden,
- Hz. İbrahim'in doğduğu, Hz Eyyüp'ün hastalık çektiği mağarayı ziyaret etmeden,
- Şanlıurfa'nın gizemli sokaklarında kaybolmadan, binlerce yıllık geçmişe sahip camilerini, medreselerini, tapınaklarını, kiliselerini ziyaret etmeden,
- Şanlıurfa Kalesi'nden şehir manzarasının keyfini çıkarmadan, tarihî çarşılarında alışveriş yapmadan,
- Pek çok medeniyete başkentlik yapmış, yüzyıllar önce kurulan üniversitesi ile dünyaya ışık tutmuş Harran'ı görmeden,
- Bugün bir kısmı sular altında kalan Halfeti'de tekne gezisi yapmadan, siyah gölü görmeden,
- Milattan önceye ait kalıntıların ve eserlerin sergilendiği dünyanın ilk örneklerinden kabul edilen mozaiklerin bulunduğu müzeleri gezmeden,
- Şehrin efsanevi lezzetlerini tatmadan, çiğ köfte yiyip mirra içmeden, sıra gecesine katılmadan,

AYRILMAYIN...

ADİYAMAN

Sarıyaprak Zeytinyağı

Atatürk Barajı

Sarıyaprak Zeytinyağı

Buzluca

Harran

Halfeti

Halfeti (Yeni)

Birecik

GAZİANTEP

Suruç

Sarıyaprak Zeytinyağı

Yöresel Telli Sazlar

SURİYE

ŞANLIURFA

Sarıyaprak Zeytinyağı

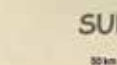
Sarıyaprak Zeytinyağı

Sarıyaprak Zeytinyağı

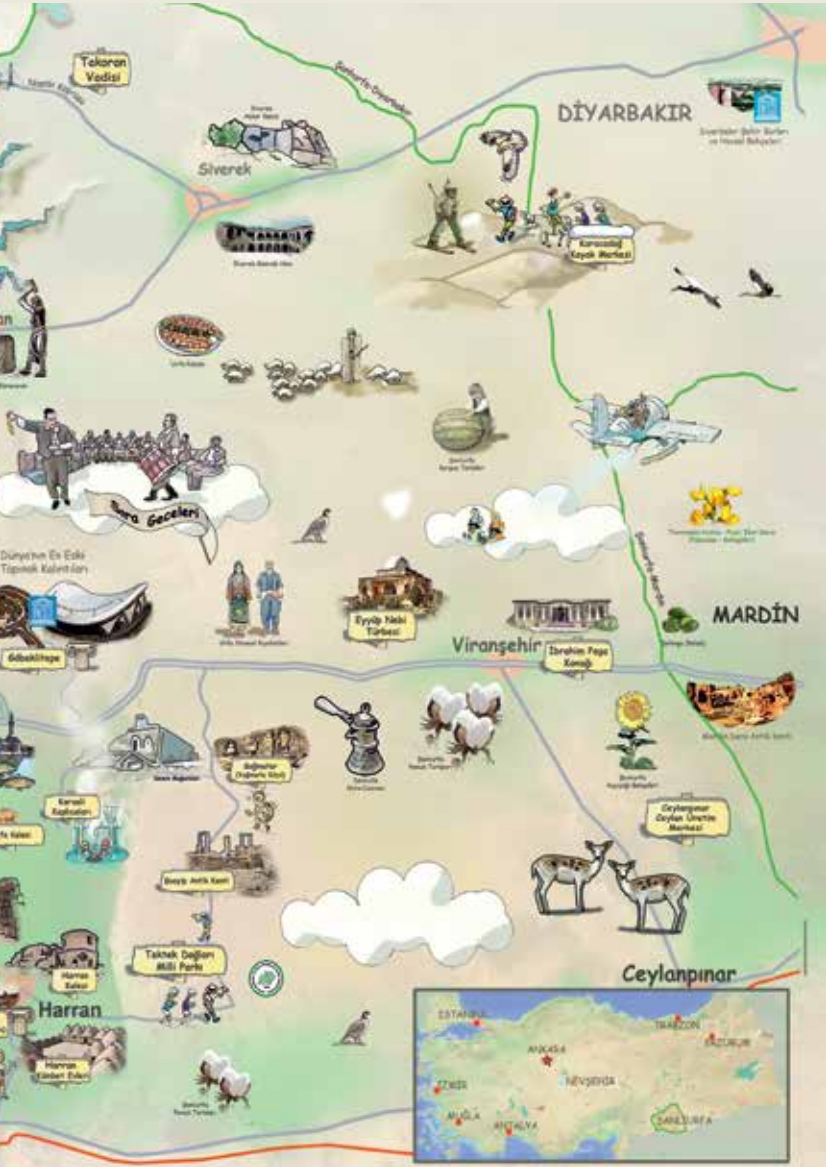
Sarıyaprak Zeytinyağı

Sarıyaprak Zeytinyağı

Akçakale

30km

Şanlıurfa

İL GENELİ TURİZM HARİTASI

"Müzekart+" ile T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı 300'den fazla müze ve ören yerini bir yıl boyunca sınırsız ziyaret edebilirsiniz. "Müzekart+" uygulaması ile gişelerde sıra beklemenize gerek kalmadığı gibi ziyaret ettiğiniz müze ve ören yerlerine ayrı ayrı ücret ödemeniz de gerekmiyor.

Kart basım istasyonlarından, "Fotoğraflı TC Kimlik kartı, Pasaport ya da Sürücü Belgesi" ibraz etmek suretiyle kısa sürede "Müzekart+" sahibi olabilir "muze.gov.tr" adresinden online olarak da başvuruda bulunabilirsiniz. Online işlem yaptığınızda kartınız, kurye ile belirtilen adrese gönderilir.

Not: Müze kart, Topkapı Sarayı içerisinde bulunan Harem Dairesi, Aya İrini Anıtı, Efes Ören Yeri içerisinde bulunan Yamaçevler ve Göreme Açık hava Müzesi içerisinde bulunan Karanlık Kilise'de geçerli değildir. Belirtilen bu yerler için ayrıca bilet almanız gerekmektedir.

444 müze (6893)
www.muze.gov.tr
www.goturkiye.com

ŞANLIURFA İLİ KÜLTÜR EĞİTİM SANAT VE ARAŞTIRMA VAKFI

25 Aralık 1990 tarihinde Şanlıurfa Valiliği öncülüğünde kurulan Şanlıurfa İli Kültür Eğitim Sanat ve Araştırma Vakfı; Şanlıurfa ilinin tarihini, kültür ve sanat eserlerini ortaya çıkararak yaşatmak, Bu maksat doğrultusunda konferans, sempozyum, panel, kongre, seminer, sergi, anma günleri ve benzeri faaliyetler düzenlemek, iştirak etmek, maddi ve manevi katkılarda bulunmak, Korunmaya değer kültür, tabiat ve san'at varlıklarını korumak ve tanıtımını sağlamak, bunun için gerekli restorasyon ve çevre düzenlemeleri yapmak, Şanlıurfa ilinin tarihi ve kültürel değerlerinin tanıtılması için gerekli araştırma, derleme ve inceleme çalışmaları yapmak, projeler hazırlamak, bu alanda yapılan çalışmaları desteklemek amaçlarını taşımaktadır.

ŞURKAV, Vakıflar Genel Müdürlüğünce 1997 yılında tespit edilen en başarılı üç vakıftan biri olmuştur.

Ayrıca 2002 yılında Motif Halkoyunları Eğitim Derneği'nin düzenlediği "8.Geleneksel Motif Halkbilimi" Yarışmasında vakfımız Halkbilim Hizmet Ödülü'ne layık görülmüştür.

ŞANLIURFA
İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ

ŞANLIURFA İLİ KÜLTÜR EĞİTİM
SANAT VE ARAŞTIRMA VAKFI